

Nr 39

Utlåtande i anledning av motioner angående skogsbrukets lönsamhet m. m.

Till jordbruksutskottet har hänvisats följande av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

dels de likalydande motionerna I: 55 av herr Bengtson m. fl. och II: 63 av herr Dahlgren m. fl., vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning om de statliga skogarnas lönsamhet och eventuella försäljning,

dels de likalydande motionerna I: 427 av herr Strandberg m. fl. och II: 471 av herrar Petersson i Gäddvik och Nilsson i Agnäs, vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att motionerna överlämnas till skogspolitiska utredningen för beaktande.

Utskottet. I nu förevarande motioner föreslås utredning om det statliga skogsbrukets lönsamhet och eventuella överförande till andra ägarkategorier. I motionerna påpekas den mindre gynnsamma resultatutvecklingen under senare år inom statens skogsbruk. Vidare åberopas en åren 1967—1968 i Norrbottens län genom landstingets försorg företagen undersökning enligt vilken i vissa delar av länet driften av skogsallmänningar gav avsevärt bättre lönsamhet än det statliga skogsbruket under likvärdiga skogliga förhållanden.

Utskottet får erinra om att motioner av motsvarande innebörd år 1968 prövades av riksdagen i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag angående effektivisering och samordning av statens skogsföretag, m. m. (prop. 1968: 103, JoU 32, rskr. 269). Vid behandlingen av sistnämnda motioner fann jordbruksutskottet efter hörande av de olika skogsintressena inte grundad anledning anta att någon särskild skogsägarkategori skulle vara skickad att nå bättre ekonomiskt resultat än någon annan. Ett ifrågasatt överförande av kronoskog till andra ägare än staten kunde enligt utskottet varken väntas resultera i förbättrad lönsamhet i skogsdriften eller åstadkomma ökad sysselsättning. Utskottet föreslog i enlighet härmed att motionerna inte skulle föranleda någon riksdagens åtgärd, vilket också blev riksdagens beslut.

I detta sammanhang vill utskottet även erinra om att riksdagen föregående år hade att behandla motioner, vari begärdes utredning rörande ägandeförhållandena inom den svenska skogsnäringen i syfte bl. a. att öka samhäl-

lets innehav av skog. Bankoutskottet, till vilket ifrågavarande motioner hänvisades, anförde att ägandeförhållandena inom skogsbruket måste vara en viktig faktor vid bedömningen av skogsnäringsens utvecklingsmöjligheter. I sammanhanget framhölls att det statliga skogsbruket kunde bedrivas rationellare än privatskogsbruket till följd av mindre ägosplittring, gynnsammare arronderingsförhållanden m. m. Det påpekades att skogspolitiska utredningen undersöker hur statsmakterna på lämpligaste sätt skall medverka till en från samhällsekonomisk och social synpunkt sund utveckling av skogsbruket. Utredningens direktiv syntes utskottet ge utrymme att överväga åtgärder för att åstadkomma att ägandeförhållandena inom skogsbruket inte skulle lägga hinder i vägen för ett rationellt utnyttjande av vårt lands skogsmark. Motionärernas primära önskemål borde således enligt utskottets mening kunna tillgodoses inom ramen för skogspolitiska utredningens arbete. På förslag av bankoutskottet beslöt riksdagen att överlämna motionerna till skogspolitiska utredningen för beaktande och gav samtidigt som sin mening till känna vad utskottet anförde. (BaU 1969: 46, rskr. 345).

Jordbruksutskottet vill för sin del även framhålla att enbart driftsresultatet av skogsbruket knappast kan anses vara en tillräcklig grund för överväganden om ändring av ägarförhållandena inom skogsbruket. Dess funktion som råvaruleverantör till industrin och som sysselsättningsbefrämjande faktor får sålunda inom den statliga sektorn anses ha större betydelse för bedömningen. I anledning av att frågan om driftsresultatet tagits upp i nu behandlade motioner vill dock utskottet nämna att domänverkets överskott, efter ett par års försämring av lönsamheten, nu åter stiger. Överskottet uppgick för år 1969 till 15,9 milj. kr. Det sämre resultatet under några år synes främst ha berott på den svaga skogskonjunkturen.

Enligt utskottets mening har, sedan förevarande spørsmål senast behandlades av riksdagen, ingenting inträffat som ger riksdagen anledning att frångå då intagen ståndpunkt.

Utskottet hemställer således

att riksdagen lämnar motionerna I: 55 och II: 63 samt I: 427 och II: 471 utan åtgärd.

Stockholm den 3 november 1970

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Mossberger (s), Skårman (fp), Hedström (s), Carl Eskilsson (m), Magnusson (s), Augustsson (s), Skagerlund (fp), Svenungsson (m), Manne Olsson (s) och Nils Nilsson (cp);

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Arweson (s), Johanson i Västervik (s), Persson i Skänninge (s), Trana (s), fru Lindberg (s), herrar Persson i Heden (cp), Nygren (s), Berndtsson (fp) och Krönmark (m).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Skårman* (fp), *Carl Eskilsson* (m), *Skagerlund* (fp), *Svenungsson* (m), *Nils Nilsson* (cp), *Hansson* i Skegrie (cp), *Persson* i Heden (cp), *Berndtsson* (fp) och *Krönmark* (m), som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I nu — — — (lika med utskottet) — — — skogliga förhållanden.

Bakgrunden till nu ifrågavarande motioner är sålunda det svaga ekonomiska resultat som det statliga skogsbruket visat under senare år. Den otillfredsställande lönsamheten i statsskogsbruket får till effekt att allt större skogsområden, särskilt i Norrlands inland, undandras från aktivt skogsbruk med därav följande minskning av antalet arbetstillfällen i skogsbruket och minskade kvantiteter råvara till skogsindustrin. Med utgångspunkt från vad som i motionerna redovisas om bättre lönsamhet i vissa fall för skogsallmänningar anser utskottet det vara angeläget att en utredning genomförs, där statsskogsbrukets lönsamhet jämfört med andra ägarkategorier klarläggs. Detta kan ha betydelse när riktlinjerna för den fortsatta skogspolitiken fastställs.

De i motionerna aktualiserade frågorna är således enligt utskottets mening av sådan natur och vikt att de måste noga beaktas i samband med utformningen av nämnda riktlinjer. Frågorna måste i enlighet härmed få anses falla inom ramen för pågående skogspolitiska utredning, som har att undersöka hur statsmakterna på lämpligaste sätt bör medverka till en ur samhällsekonomisk och social synpunkt sund utveckling av skogsbruket. Utskottet vill erinra om att motioner, som behandlat likartade frågor, tidigare överlämnats till nämnda utredning. Detta skedde senast föregående år, då riksdagen beslöt att till skogspolitiska utredningen för beaktande överlämna motioner, vari begärdes utredning rörande ägandeförhållandena inom den svenska skogsnäringsen i syfte bl. a. att öka samhällets innehav av skog (BaU 1969: 46, rskr. 345).

Förevarande motioner bör således enligt utskottets mening överlämnas

till skogspolitiska utredningen för beaktande. Utredningen befinner sig visserligen i slutskedet men kommer enligt vad utskottet erfarit att fortsätta arbetet även under en del av år 1971. Utskottet hemställer alltså

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller att motionerna I: 55 och II: 63 samt I: 427 och II: 471 överlämnas till skogspolitiska utredningen för beaktande.»